

ଅଲି ଏମ୍.କେ. ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

22 ଏପ୍ରିଲ, 2003

[ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ ଏବଂ ଅରିଜିଟ୍ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦା]

ସେବା ଆଇନ:

କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକୃତ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1958:

ନିୟମ 8, ଶେଷ ପରଦ୍ରୁକ, ଟିସିଶୀ-1, ନିୟମ 24 ଏବଂ 28—ପୂର୍ବତନ ସେବାରେ ସ୍ଥାୟୀ ଗ୍ରହଣାଧିକାର—ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନିୟୁତ୍ତି—ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ନିୟୁତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ—ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ନିୟୁତ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିୟୁତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇନଥିଲେ—ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ପଦୋନ୍ନତି ତାଲିକାରେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦାବି—ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଏହି ମାମଲାରେ ନିୟମ 8 ଲାଗୁ ହୁଏ—ଟିସିଶୀ 1 ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ସରକାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ କିମ୍ବା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁତ୍ତିକୁ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁତ୍ତି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ—ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ସେ ଉକ୍ତ ପଦବୀରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାନ୍ତି—କେବଳ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶେଷ କରିବା ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵୟଂଚାଳିତ ଭାବେ ସ୍ଥାୟୀକରଣ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଆଇନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା—ଏକ ଧାରାର ପରଦ୍ରୁକ ଏବଂ ଏକ କାହିଁକି ପ୍ରାବଧାନ—ଏହାର ପ୍ରଭାବ—ଆଲୋଚିତ ।

ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀମାନେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ କେରଳ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ନିୟୁତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ଯେହେତୁ ସମବାୟ ବିଭାଗର କେତେକ ପଦବୀ ବଦଳି ଦ୍ଵାରା ପୂରଣ କରାଯିବାର ଥିଲା, ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ସେହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମନୋନୀତ ହେବା ପରେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ଗୋଟିଏ ପଦୋନ୍ନତି ତାଲିକା

ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଥିଲା, ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକ୍ଷକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1958 ର ନିୟମ 8 ର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା କି ନାହିଁ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚନ୍ୟ ବିଭାଗରେ ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରହଣାଧିକାର ବଜାୟ ରହିଥିଲା କି ନାହିଁ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କ ନାମ ପଦୋନ୍ନତି ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ, ସେ ନେଇ ବିବାଦ ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ଏହି ମାମଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଶେଷରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଅପିଲକାରୀମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକ୍ଷକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1958 ର ନିୟମ 8 ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ, ଯେହେତୁ ସେମାନେ ନିଜେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ବିଭାଗରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୋଇଥିବା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଏବଂ ସେମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଏପରି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଯାହା ମୂଳତଃ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା, ତେଣୁ ସେମାନେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚନ୍ୟ ବିଭାଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରୁ ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହରାଇଥିଲେ । ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିୟମ 8 ର ଶେଷ ପରଦ୍ରୁକରେ ସଂଲଗ୍ନ ଟିପ୍ପଣୀ 1 ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ସେମାନେ ଏହି ନିୟମର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକ୍ଦାରୀ ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଅଦାଲତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ:

1.1. କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକ୍ଷକ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1958 ର ନିୟମ 8 ର ଶେଷ ପରଦ୍ରୁକ ସେହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଯେଉଁଠାରେ ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ନିଜର ଆବେଦନ ଆଧାରରେ ଅନ୍ୟ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ, ତାହା ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପରଦ୍ରୁକଟି ଦୁଇଟି ଭାଗକୁ ନେଇ ଗଠିତ । ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି ହେଉଛି, ଯେଉଁଠାରେ ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ କେବଳ ନିଜ ଆବେଦନ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ସେଠାରେ ଏହି ନିୟମ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗଟି ସାଧାରଣ ନିୟମର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଏବଂ ଯଦି ନିଯୁକ୍ତିଟି ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥାଏ ତେବେ ତାହା ଲାଗୁ ହୁଏ । ଉକ୍ତ ପରଦ୍ରୁକର ଟିପ୍ପଣୀ 1 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ଏକ କାହିଁକି ପ୍ରାବଧାନ ଏବଂ ଏକ ଆଇନଗତ କବ୍ଜନା ସୃଷ୍ଟି କରେ; ଏହା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ସରକାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସକ୍ଷମ

କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ କିମ୍ବା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁକ୍ତିକୁ ନିୟମ 8 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁକ୍ତି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଗ୍ରାଭାକୋର କୋଟିନ୍ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପଶ୍ଚିମୀ ଉଲ୍ଲାସ କାନ୍ତବାଦୀନ କାରଖାନା, AIR (1953) SC 333; ଆମେରିକାନ୍ ହୋମ ପ୍ରଡକ୍ଟସ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ବନାମ ମ୍ୟାକ୍ ଲାବୋରେଟୋରୀଜ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ, [1986] 1 SCC 465 ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ପରାୟନକାଣ୍ଡିଆଲ୍ ଏରାଭାଥ୍ କାନାପ୍ରାଭାନ୍ କଲ୍ୟାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କେ. ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1996) SC 1963, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଗଲା ।

ହିଲ୍ ବନାମ ଇଷ୍ଟ ଏଣ୍ଡ ଷ୍ଟେସ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଡକ୍ କୋ., (1884) (9) AC 448 (H.L.); ଇଷ୍ଟ ଏଣ୍ଡ ଡେଲିକା କୋ. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଫିନ୍ସବରି ବୋରୋ କାଉନ୍ସିଲ୍, (1951) 2 All ER 587; ସେଣ୍ଟ ଆଉଗସ୍ଟିନ୍, (ଏଲ୍.ଏମ୍.) ବନାମ ଏ.ଜି. (ସଂଖ୍ୟା 2) (1951) 2 All E.R. 473 (HL); ହର୍ଷର ଡଗଲାସ୍ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ପରମା ରୁଲିଂସ୍, (1970) 44 A.L.J.R.257); ଆର. ବନାମ ନନପୋକ୍ କାଉଣ୍ଟି କୋର୍ଟ, 60 L.J.Q.B. 380; ଫର୍ଗୁସନ୍ ବନାମ ମ୍ୟାକମିଲନ୍, 1954, S.L.T.109; ସେଣ୍ଟ ଲିଓନ ଭିଲେଜ୍ କନସୋଲିଡେଟେଡ୍ ସ୍କୁଲ୍ ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ୍ ବନାମ ରନସେରେ, (1960) 23 D.L.R. (2 d) 32); ବାର୍କଲେଜ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ବନାମ ଆଇ.ଆର.ସି. (1961) A.C. 509 ଏବଂ ଆର. ବନାମ ବ୍ରିକ୍ସଟନ୍ ପ୍ରିଜନ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଏକ୍ସ.ପି. ସୋବଲେନ୍ (1962) 3 All E.R. 641, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଗଲା ।

1.2. ଏକ ପରତ୍ରୁକର ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରୁ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ବାଦ୍ ଦେବା କିମ୍ବା ସେଥିରେ ବିହିତ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ସୀମିତ କରିବା, ଯାହା ପରତ୍ରୁକ ନଥିଲେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା ।

ଶାହା ଭୋଜରାଜ କୁଭରଜୀ ଅଏଲ୍ ମିଲ୍ ଏବଂ ଜିନିଜ୍ କାରଖାନା ବନାମ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଯୋଗରାଜ ସିଂହା, AIR (1961) SC 1596; କଲିକତା ଗ୍ରାମପେକ୍ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କଲିକତା ନିଗମ, AIR (1965) SC 1728; ଏ.ଏନ. ସେହଗଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜେ ରାମ ଶେଠରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1991) SC 1406; ଡ୍ରିଫ୍ଟବନଦାସ ହରିଭାଜ ଡାମୋଲି ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜସ୍ଵ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1991) SC

1538 ଏବଂ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମପ୍ରିୟା ହୋଟେଲ୍ (ପ୍ରାଇଭେଟ୍) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1994] 5 SCC 672, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଗଲା ।

ମୁଲିନ୍ଦ୍ର ବନାମ ଟ୍ରେଜରରୀ ଅଫ୍ ସର୍ଭେ, (1880) 5 QBD 170 ଏବଂ ଷ୍ଟେଟ୍ ଡର୍ବ୍ ମୁନିସିପାଲ ବନାମ ମେଟ୍ରୋପୋଲିଟାନ ଲାଇଫ୍ ଆସୁରାନ୍ସ କୋ., (1897) AC 647 (HL), ମାମଲାଦ୍ୱୟର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଗଲା ।

1.3. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ବାସ୍ତବରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ନିୟମ 8 ର ଶେଷ ପରଦ୍ରୁକର ଟିସ୍ପଣୀ 1 ଲାଗୁ ହେଉଛି କାରଣ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିୟୁକ୍ତି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ ଏବଂ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିଲେ ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ ସଠିକ୍ ଅଛି ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଯୋଗ୍ୟ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ।

2. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ସେ ସେହି ପଦବୀରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତା'ପୂର୍ବରୁ ନୁହେଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଏହା ବିଶେଷ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପଦବୀରେ ସ୍ଥାୟୀ କରି ସମବାୟ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା । ନିୟମ 24 କୁ ଆଧାର କରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶେଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବେ ସ୍ଥାୟୀକରଣ ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଡ୍ରିଭେଣୀ ଶିଙ୍କର ସଙ୍କେତା ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, AIR (1992) SC 496 ଏବଂ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଲାଲ୍ ଧୂନ୍ଦା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, AIR 1958 SC 36, ମାମଲାଦ୍ୱୟର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଗଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା: ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5072 / 1999 ।

ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 69/1995 ରେ କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 6.4.1998 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଏହା ସହିତ

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 5073/1999

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରୟ ଏବ୍ରାହମ୍, ମିନିଷ୍ଟର ଲାଲ୍, ମିସ୍ କାର୍ତ୍ତିକା ଏସ୍., ଏନ୍.ଆର୍. ଶଙ୍କର, ସି.କେ. ଶଶୀ, ଗୁଡ଼଼଼ିଲ୍ ଇନ୍ଦୀବର (ଅନୁପସ୍ଥିତ), ଜି. ପ୍ରକାଶ, କେ.ଆର୍. ଶଶିପ୍ରଭୁଙ୍କ ପାଇଁ ଜନ୍ ମାଥୁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିଟ୍ ପଶାୟତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଧିକ୍ଷତ ସେବା ନିୟମାବଳୀ, 1958 (ସଂକ୍ଷେପରେ, ‘କେ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଆର୍.’) ର ଭାଗ II ର ନିୟମ 8 ର ପରିସର, ବିଷୟବସ୍ତୁ ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ହେଉଛି ମୁଖ୍ୟ ବିଚାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟ । କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ବ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆପତି କରାଯାଇଛି ।

ପକ୍ଷମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟଗତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ମାମଲା ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି । ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଏବଂ ଅପିଲକାରୀମାନେ ମୂଳତଃ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଉକ୍ତ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗର ସେବାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ପଦବୀ ବଦଳି ଦ୍ଵାରା ପୂରଣ କରାଯିବାର ଥାଏ । ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ କେରଳ ଲୋକସେବା ଆୟୋଗ (ସଂକ୍ଷେପରେ ‘ଆୟୋଗ’) ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମନୋନୀତ ହେବା ପରେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ସେବାର ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ କେ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଆର୍. ର ନିୟମ 8 ର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ପୂର୍ବତନ ସେବାରେ ଏପରି ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ବଜାୟ ରହିଛି କି ନାହିଁ । ବିବାଦ ଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ପଦୋନ୍ନତି ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ କି ନାହିଁ । ଜଣେ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମତ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ମତର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଥିଲା ପୂର୍ବର ଏକ ମାମଲାରେ ଦୁଇଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଏକ ରାୟ ।

ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ରାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ ଆପତି କରାଯାଇଥିଲା । ବିଷୟଟିକୁ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା,

ଯାହାଫଳରେ ଏହାକୁ ଏକ ମୂଳ ଆବେଦନ ସହିତ ଶୁଣାଯାଇପାରିବ ଯାହାକୁ ପୂର୍ବରୁ ଏପରି ନ୍ୟାୟପୀଠକୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ କେତେକ ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସଠିକତା ଉପରେ ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନେ କେ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଆର୍. ର ନିୟମ ୪ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ ଏହା ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଗୁ ନୁହେଁ, ଅପରପକ୍ଷରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହା ଲାଗୁ ହୁଏ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ଵାରା ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଅପିଲକାରୀମାନେ, ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସଠିକତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ପ୍ରତି ନିୟମ ୪ ର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ ଯେହେତୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ସେବାର ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦବୀ ଉପରେ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ରଖିପାରିବେ ନାହିଁ । ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହାସଲ କରିସାରିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ପଦୋନ୍ନତି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସେବା ସୁବିଧା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କେ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଆର୍. ର ନିୟମ 24 ଏବଂ 28 ର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦେଇ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଏପରି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଯାହା ମୂଳତଃ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତିର ଥିଲା, ଏବଂ ତେଣୁ, ସେମାନେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରୁ ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହରାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ନିଜେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଏବଂ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସେମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୋଇଥିବା ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ, ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା କହିଥିଲେ ଯେ ନିୟମ ୪ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ ଟିପ୍ପଣୀ 1 ଛାଡ଼ି ଦେଖି କରିଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲାରେ ନିୟମ ୪ ଲାଗୁ ହେବ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ସ୍ଥାୟୀକରଣର କୌଣସି ଆଦେଶ ନଥିଲା । ଏହା ନଥିବୁକୁ ହୋଇଥିବା ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅଟେ । ତେଣୁ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସୁଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

ଯେହେତୁ କେ.ଏସ୍.ଏସ୍.ଆର୍. ର ନିୟମ ୪ ହେଉଛି ସେହି ମାନଦଣ୍ଡ ଯାହା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଭିମୁଖ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବାକୁ ହେବ, ତେଣୁ ଏହାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ। ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଅଟେ:

“ନିୟମ ୪: କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ସଦସ୍ୟଗଣ:— କୌଣସି ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କର ଏପରି ସେବାରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତି, ବୈଦେଶିକ ସେବାରେ କିମ୍ବା ପ୍ରତିନିୟୁକ୍ତିରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ଅନ୍ୟ ନିୟୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ବିନା ଭୁଲରେ ଛୁଟି ବ୍ୟତୀତ, ଏବଂ ଏପରି ସେବାର ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ଏକ ପଦବୀରେ ତାଙ୍କର ଗ୍ରହଣାଧିକାର ସ୍ଥଗିତ ଅଛି କି ନାହିଁ, ଯଦି ସେ ଅନ୍ୟଥା ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପାଳିରେ ତାଙ୍କୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ କରିବ ନାହିଁ—

(a) ସେହି ଶ୍ରେଣୀ, ବର୍ଗ, ଗ୍ରେଡ୍ କିମ୍ବା ପଦବୀରେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଜଣେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ ହୋଇଥାଇପାରନ୍ତି, ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନାପନ ଖାଲି ପଦରେ ପୁନଃ-ନିୟୁକ୍ତି ପାଇଁ;

(b) ଏପରି ସେବାରେ ଏକ ନିମ୍ନତର ବର୍ଗରୁ ଉଚ୍ଚତର ବର୍ଗକୁ ପଦୋନ୍ନତି ପାଇଁ ଏବଂ

(c) ଅନ୍ୟ ଏକ ସେବାରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନାପନ ଖାଲି ପଦରେ ନିୟୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଜଣେ ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଥାଇପାରନ୍ତି; ଯାହା ଯଥାସ୍ଥିତି ହୋଇପାରେ, ସେହିପରି ଭାବରେ ଯେପରି ସେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ । ସେ ନିୟୁକ୍ତି, ବରିଷ୍ଠତା, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ନିୟୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତ ବିଶେଷାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକ୍ଦାର ହେବେ ଯାହା ସେ ତାଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି ନଥିଲେ ଉପଭୋଗ କରିଥାନ୍ତେ:

ପରନ୍ତୁ, ନିୟମ 18 ର ପ୍ରାବଧାନସମୂହର ଅଧୀନରେ ରହି, ସେ ଫେରିବା ପରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଅବଧିକୁ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ;

ପରନ୍ତୁ ଆହୁରି ଯେ, ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଯିଏ ଅନ୍ୟ ଏକ ସେବାରେ ନିୟୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସେବାରେ ଜଣେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା

ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ ଅଟନ୍ତି, ଖଣ୍ଡ (c) ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ନାହିଁ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଜଣେ ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରାର୍ଥୀ ହୋଇଥାଇପାରନ୍ତି, ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସେବାରେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣଧୀନ କର୍ମଚାରୀ ଅଟନ୍ତି, ତାଙ୍କର ସଦସ୍ୟତା ତ୍ୟାଗ ନ କରନ୍ତି:

ପରନ୍ତୁ ଆହୁରି ଯେ, ଗ୍ରାଭାଙ୍କୋର କୋଟିନ୍ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଗ୍ରାଭାଙ୍କୋର କୋଟିନ୍ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ବାଧା ଦେବା ପାଇଁ ଏହି ନିୟମର କୌଣସି ପିଛିଲା ପ୍ରଭାବ ରହିବ ନାହିଁ:

ପରନ୍ତୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯେ, ଏହି ନିୟମ ଏପରି ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଯାହାଙ୍କର ଏପରି ସେବାରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ଅନୁପସ୍ଥିତି କେବଳ ନିଜ ଆବେଦନ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସେବାରେ (ସୈନ୍ୟ ସେବା ବ୍ୟତୀତ) ନିଯୁକ୍ତି ହେତୁ ହୋଇଥାଏ, ଯଦି ଏପରି ନିଯୁକ୍ତି ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇନଥାଏ ।

ଟିପ୍ପଣୀ 1:— ସରକାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ କିମ୍ବା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଏହି ନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଟିପ୍ପଣୀ 2:— କୌଣସି ସେବାର କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ବା ବର୍ଗରେ ପଦବୀ ଧାରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନିୟମର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ହେବ ନାହିଁ ଯଦି ସେହି ପଦବୀରେ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ସେହି ସେବାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଶ୍ରେଣୀ କିମ୍ବା ବର୍ଗର ପଦବୀରୁ ହୋଇଥାଏ ।”

ନିୟମ ୪ ର ଶେଷ ପରଦ୍ରୁକ ଦୁଇଟି ଭାଗକୁ ନେଇ ଗଠିତ। ପ୍ରଥମ ଭାଗଟି ହେଉଛି, ଯେଉଁଠାରେ ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ କେବଳ ନିଜ ଆବେଦନ କ୍ରମେ ଅନ୍ୟ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ସେଠାରେ ଏହି ନିୟମ ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ । ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଗଟି ସାଧାରଣ ନିୟମର ଏକ

ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଏବଂ ଯଦି ନିୟୁକ୍ତି ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥାଏ ତେବେ ତାହା ଲାଗୁ ହୁଏ ।

ଟିପ୍ପଣୀ 1 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ଏକ କାନ୍ଥନିକ ପ୍ରାବଧାନ ଏବଂ ଏହା କହିଥାଏ ଯେ ସରକାର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ କିମ୍ବା ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁକ୍ତିକୁ ନିୟମ 8 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିବା ନିୟୁକ୍ତି ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଏକ ପରତ୍ନକ ଏବଂ ଏକ କାନ୍ଥନିକ ପ୍ରାବଧାନର ପ୍ରଭାବ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ।

ଏକ ପରତ୍ନକର ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରୁ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ବାଦ୍ ଦେବା କିମ୍ବା ସେଥିରେ ବିହିତ କୌଣସି ବିଷୟକୁ ସୀମିତ କରିବା, ଯାହା ପରତ୍ନକ ନଥିଲେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଯେପରି *ମୁଲିନ୍ଦ୍ର ବନାମ ଟ୍ରେଜରର୍ ଅଫ୍ ସର୍ଭେ*, (1880) 5 QBD 170 ମାମଲାରେ, (*ଶାହା ଭୋଜରାଜ କୁଭରଜୀ ଅଏଲ୍ ମିଲ୍ ଏବଂ ଜିନିଙ୍ଗ୍ କାରଖାନା ବନାମ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ଯୋଗରାଜ ସିଂହା*, AIR (1961) SC 1596 ମାମଲାରେ ସୂଚିତ) ଏବଂ *କଲିକତା ଟ୍ରାମୱେଜ୍ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ କଲିକତା ନିଗମ*, AIR (1965) SC 1728 ମାମଲାରେ କୁହାଯାଇଥିଲା; ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଏକ ଧାରାରେ ଏକ ପରତ୍ନକ ଦେଖେ, ସାଧାରଣ ଅନୁମାନ ହୁଏ ଯେ, ପରତ୍ନକ ନଥିଲେ, ଧାରାର ବିହିତ ଭାବଟି ପରତ୍ନକର ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାନ୍ତା । ଏକ ପରତ୍ନକର ସଠିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଏପରି ଏକ ମାମଲାକୁ ବାଦ୍ ଦେବା ଏବଂ ତାହାର ସମାଧାନ କରିବା ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ମୁଖ୍ୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ସାଧାରଣ ଭାଷା ମଧ୍ୟରେ ଆସିଥାନ୍ତା ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ସେହି ମାମଲା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ଏହା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ଏକ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଟେ ଯାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସାଧାରଣ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଠିକ୍ ହୋଇନଥାଏ । ଏକ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଭାବରେ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରେ ଯାହା ଅଛି ତାହାକୁ ସୀମିତ କରିବା କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପରତ୍ନକ ଯୋଡ଼ାଯାଏ ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ, ଏକ ପରତ୍ନକକୁ ଏକ ସାଧାରଣ ନିୟମ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରୁଥିବା ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ନାହିଁ । “ଯଦି ଆଇନର ବିହିତ ଭାବର ଭାଷାରେ ସେହି ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ ନାହିଁ ଯାହା ସେଥିରେ ଅଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ତେବେ ଏକ ପରତ୍ନକରୁ ଆନୁମାନିକ ଭାବେ ସେହି ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।” *ଝେଷ୍ଟ ଡର୍ବ୍ ଯୁନିଅନ ବନାମ ମେଟ୍ରୋପଲିଟାନ ଲାଇଫ୍ ଆସୁରାନ୍ସ କୋ.*, (1897 AC 647) (HL) ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ୍ ଖାଟସନ୍ ଏହା କହିଥିଲେ

। ସାଧାରଣତଃ, ଏକ ପରଦ୍ରୁକ ସେହି ପ୍ରାବଧାନର ପରିସର ବାହାରକୁ ଯାଏ ନାହିଁ ଯାହା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ପରଦ୍ରୁକ ଅଟେ । ଏହା ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରାବଧାନ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ପରଦ୍ରୁକ ଭାବେ ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଛି, ଅନ୍ୟ କାହା ପାଇଁ ନୁହେଁ । (ଏ.ଏନ. ସେହଗଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜେ ରାମ ଶେଠିରାମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1991) SC 1406, ତ୍ରିଭୁବନଦାସ ହରିଭାଇ ତାମ୍ବୋଲି ବନାମ ଗୁଜରାଟ ରାଜସ୍ୱ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, AIR (1991) SC 1538 ଏବଂ କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମପ୍ରିୟା ହୋଟେଲ୍ସ (ପ୍ରାଇଭେଟ୍) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1994] 5 SCC 672 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ) ।

“ଏହି ଶବ୍ଦ (ପରଦ୍ରୁକ) ର ବିବିଧ କାର୍ଯ୍ୟ ରହିଛି । କେତେବେଳେ ଏହା ଏକ ଯୋଗ୍ୟତା କିମ୍ବା ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ; କେତେବେଳେ ଏକ ସର୍ତ୍ତ; ଏବଂ କେତେବେଳେ ଏକ ରୁକ୍ଷି” (କୋକ୍ ଅପନ୍ ଲିଟିଲଟନ୍, ଅଷ୍ଟାଦଶ ସଂସ୍କରଣ, 146) ।

“ଯଦି ଗୋଟିଏ ଦଲିଲ୍‌ରେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡ ପରେ ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡ ଆସେ ଯାହା ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡକୁ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ, ଏବଂ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡ ବଳବତ୍ତର ରହିବ....କିନ୍ତୁ ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡ ନଷ୍ଟ ନକରି କେବଳ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଖଣ୍ଡକୁ ସୀମିତ କରେ, ତେବେ ଦୁଇଟିଯାକକୁ ଏକାଠି ପଢ଼ାଯିବ ଏବଂ ସମଗ୍ର ଦଲିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ” (ଫୋର୍ଡ୍ ବନାମ ଗିଟ୍, [1922] 1 A.C. 256 ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ୍ ରେନ୍‌ବରୀ) ।

ଏକ ବୈଧାନିକ ପରଦ୍ରୁକ “ଏକ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଉପରେ ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବିଷୟ ଅଟେ” (ଆର୍ ବନାମ ଟେଣ୍ଡେନ୍, ସେଣ୍ଟ ଜେମ୍ସ୍, 9 B. & C. 836) ।

“ଏକ ସାଧାରଣ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ପରେ ଆସୁଥିବା ପରଦ୍ରୁକର ସାଧାରଣ ଏବଂ ସଠିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେହି ସାଧାରଣ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକୁ ସୀମିତ କରିବା” (ରି ବାର୍କର, 25 Q.B.D. 285 ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ୍ ଏଶର) ।

ଗୋଟିଏ ଧାରାର ପରଦ୍ରୁକକୁ ଆଇନର ବିହିତ ଭାଗରେ ଏପରି କିଛି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ସେଥିରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ବିହିତ ଭାଗଟି

କେତେକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ, ତାହା ପରଦ୍ରୁକ ଦ୍ଵାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇପାରେ (ଜେନିଫ୍ସ ବନାମ କେଲି, [1940] A.C. 206 ମାମଲା ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ) ।

ନିୟମ 8 ସମ୍ପର୍କରେ, ଉପରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପରଦ୍ରୁକ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ଯେଉଁଠାରେ ସେବାର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ନିଜର ଆବେଦନ ଆଧାରରେ ଅନ୍ୟ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ, ତାହା ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ, ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ନିଯୁକ୍ତି ଜନସେବାର ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ, ଟିସ୍ପଣୀ 1 ଗୁରୁତ୍ଵ ବହନ କରେ । ଏହା, ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଏକ କାଳ୍ପନିକ ପ୍ରାବଧାନ ଅଟେ । ଏପରି ଏକ ପ୍ରାବଧାନ ଏକ ଆଇନଗତ କଳ୍ପନା ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଯେପରି ଏକ ପାଖୁଆ, ଖାଲୁନ, ଇନ ରେ, ଲେଉଡି [1881 (17) Ch D 746] ରେ ଜେମ୍ସ ଏଲ.ଜେ. କ୍ସ ଦ୍ଵାରା କୁହାଯାଇଥିଲା, “ଯେତେବେଳେ ଏକ ଆଇନ ବିହିତ କରେ ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଯାହା ବାସ୍ତବରେ ଏବଂ ସତ୍ୟତଃ କରାଯାଇନଥିଲା, କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ କାହା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ବୈଧାନିକ କଳ୍ପନାର ଆଶ୍ରୟ ନିଆଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଅଦାଲତ ହକ୍ଦାର ଏବଂ ବାଧ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିବା ପରେ, ବୈଧାନିକ କଳ୍ପନାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭାବ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହାକୁ ଏହାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେହି ସମସ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ହେବ ଯାହା ଉପରେ କେବଳ କଳ୍ପନା କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ (*ହିଲ୍ ବନାମ ଇଷ୍ଟ ଏଣ୍ଡ ଷ୍ଟେଟ୍ସ ଇଣ୍ଡିଆ ଡକ୍ କୋ.*, (1884) (9) AC 448 (H.L.), *ଚ୍ରାଭାକୋର କୋଟିନ୍ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଷଣ୍ଟମୁଘ ଭିଲାସ କାନ୍ତୁବାଦୀମ କାରଖାନା*, AIR (1953) SC 333, *ଆମେରିକାନ୍ ହୋମ ପ୍ରଡକ୍ସ କର୍ପୋରେସନ୍ ବନାମ ମ୍ୟାକ୍ ଲାବୋରେଟୋରୀଜ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ*, [1986] 1 SCC 465) ଏବଂ *ଶ୍ରୀମତୀ ପରାୟନକାଣ୍ଡିଆଲ୍ ଏରାଭାଥ୍ କାନାପ୍ରାଭାନ୍ କଲ୍ୟାଣୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କେ. ଦେବୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, AIR (1996) SC 1963 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ । ଏକ ବହୁ-ଉଦ୍ଦୃତ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ, ଲର୍ଡ୍ ଏସ୍ପିଥ୍ କହିଥିଲେ, “ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଏକ କାଳ୍ପନିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବାସ୍ତବ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ, ତେବେ ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ, ଯଦି ସେପରି କରିବାରୁ ବାରଣ କରାଯାଇନଥାଏ, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଣାମ ଏବଂ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ବାସ୍ତବ ଭାବେ କଳ୍ପନା କରିବେ ଯାହା, ଯଦି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ବାସ୍ତବରେ ଆଆନ୍ତା, ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ସେଥିରୁ ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥାନ୍ତା କିମ୍ବା ତାହା ସହିତ ରହିଥାନ୍ତା....” । ଆଇନ କହେ ଯେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି କଳ୍ପନା କରିବାକୁ ହେବ, ଏହା କହେ ନାହିଁ ଯେ ସେପରି କରିବା ପରେ, ସେହି ପରିସ୍ଥିତିର

ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ପରିଶ୍ରମ ଆସିବା ସମୟରେ କଳ୍ପନାକୁ ସଙ୍କୁଚିତ କରିବାକୁ ଦିଆଯିବ ।” (ଇଷ୍ଟ ଏଣ୍ଡ ଡେଲିଜ୍ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଫିନ୍ସବରି ବୋରୋ କାଉନ୍ସିଲ୍, (1951) 2 All ER 587 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ।

“‘ବିବେଚନା’ ଶବ୍ଦଟି ଆଧୁନିକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନରେ ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ । ବେଳେବେଳେ ଏହା ଏକ ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ କୌଣସି ଶବ୍ଦ କିମ୍ବା ପଦାବଳୀର କୃତ୍ରିମ ଅର୍ଥ ଆରୋପ କରିବାକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ବଳବତ୍ତର ହୋଇନଥାନ୍ତା । ବେଳେବେଳେ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅର୍ଥକୁ ସନ୍ଦେହମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ଅନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ବେଳେବେଳେ ଏହା ଏକ ବ୍ୟାପକ ବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବାକୁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ଯେଉଁଥିରେ ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ, ଯାହା ଅନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ଯାହା, ସାଧାରଣ ଅର୍ଥରେ, ଅସମ୍ଭବ, ତାହା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୁଏ ।” (ସେଣ୍ଟ ଆଉଗଷ୍ଟିନ୍, (ଏଲ୍.ଏମ୍.) ବନାମ ଏ.ଜି. (ସଂଖ୍ୟା 2) (1951) 2 All E.R. 473 (HL) ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ୍ ରାଡ୍‌କ୍ଲିଫ୍) ।

ଆଇନଗତ ସଂଜ୍ଞାରେ ବ୍ୟବହୃତ “ବିବେଚନା” ଶବ୍ଦ, “ସଂଜ୍ଞାୟିତ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥକୁ ଏପରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ପ୍ରସାରିତ କରିବା ପାଇଁ ଯାହା ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ ବୁଝାଏ ନାହିଁ, ପ୍ରାୟତଃ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନର ଶବ୍ଦାବଳୀ ହ୍ରାସ କରିବାର ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଉପାୟ ଅଟେ, କିନ୍ତୁ ତାହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ସେଠାରେ ଏହାର ସେହି ପ୍ରଭାବ ରହିଛି; ବିବେଚନା କରିବା ଅର୍ଥ କେବଳ ବିଚାର କରିବା କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଷୟରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିବା, ଏବଂ ‘ବିବେଚନା କରିବା’ ଏବଂ ‘ବିବେଚନା’ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଆଇନରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ, ତାହା କେବଳ କୌଣସି ବିଷୟ କିମ୍ବା ଜିନିଷର ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ — ଯେଉଁ ଭାବରେ ଏହାକୁ ବିଚାର କରାଯିବାକୁ ହେବ; ଏହା କୃତ୍ରିମତା କିମ୍ବା କଳ୍ପନା ଆଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ; ଏହା କେବଳ ଏକ ଅବିସମ୍ବାଦିତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରକାଶ ହୋଇପାରେ” (ହର୍ବର ଡଗଲାସ୍ ଅଣ୍ଟୋଲିଆ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ପରମା ଗ୍ଲାଇସ୍, (1970) 44 A.L.J.R. 257 ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଓଷ୍ଟେନର) ।

“ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଜିନିଷକୁ ଅନ୍ୟ କିଛି ଭାବେ ‘ବିବେଚନା’ କରାଯାଏ, ତାହାକୁ ତାହାର ପରିଶ୍ରମ ସହିତ ସେହି ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ, କିନ୍ତୁ ତାହା ସେହି ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ନୁହେଁ (ଆର. ବନାମ ନନପୋଲ୍ କାଉଣ୍ଟି କୋର୍ଟ, 60 L.J.Q.B. 380 ରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେଭ୍) ।

“ଯେତେବେଳେ ଏକ ଆଇନ ଏକ ସଂଜ୍ଞା ଦିଏ ଏବଂ ତା’ପରେ ଯୋଡ଼ିଦିଏ ଯେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ସେହି ସଂଜ୍ଞା ଦ୍ଵାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇଥିବା ଭାବେ ‘ବିବେଚନା’ କରାଯିବ, ସେହି ସଂଯୋଗ ବିନା ସଂଜ୍ଞାଟି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିଥାନ୍ତା କି ନାହିଁ ତାହା ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ”: (ଫର୍ଗୁସନ୍ ବନାମ ମ୍ୟାକମିଲନ୍, 1954, S.L.T. 109 ମାମଲାରେ ଲର୍ଡ୍ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ କୁପର) ।

ଏକ ଆଇନରେ ବ୍ୟବହୃତ “ବିବେଚନା” ଶବ୍ଦଟି ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ କିମ୍ବା ଖଣ୍ଡନଯୋଗ୍ୟ ଅନୁମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରେ କି ନାହିଁ ତାହା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା (ସେଣ୍ଟ ଲିଓନ ଭିଲେଜ୍ କନସୋଲିଡେଟେଡ୍ ସ୍କୁଲ ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ବନାମ ରନସେରେ, [1960] 23 D.L.R. (2 d) 32 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ)।

“ମୁଁ...ଏହାର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏପରି କିଛି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଭାବେ ବିଚାର କରେ ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା” (ବର୍ଲିଙ୍ଗ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ବନାମ ଆଇ.ଆର.ସି. [1961] A.C. 509 ମାମଲାରେ ଭିଜକାଉଷ୍ଟ ସିମ୍ପ୍ଲସ) । “‘ବିବେଚନା କରେ’ ଅର୍ଥ ‘ମତ ଦିଏ’ କିମ୍ବା ‘ବିଚାର କରେ’ କିମ୍ବା ‘ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦିଏ’ ଏବଂ ମତ ଗଠନ ହେବା କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି କୌଣସି ସୂଚନା ନାହିଁ ।” (ଆର. ବନାମ ଟ୍ରିସ୍ଟ୍ରଟ୍ ପ୍ରିଜନ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଏଞ୍ଜ.ପି. ସୋବଲେନ୍, (1962) 3 All E.R. 641 ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ) ।

ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ତଥ୍ୟଗତ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଟିସ୍ପଣୀ 1 ଲାଗୁ ହୁଏ କାରଣ ସମବାୟ ବିଭାଗରେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିୟୁକ୍ତି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆହୂତ, ପ୍ରାୟୋଜିତ ଏବଂ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନ କ୍ରମେ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିଲେ ଉପସଂହାରଗୁଡ଼ିକ ସଠିକ୍ ଅଛି ।

ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକୃତିର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହରାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଏକ କ୍ଷୀଣ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଏବଂ ପଦୋନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟୁକ୍ତି ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯିବ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ନିୟମ 28 ର ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ବେସରକାରୀ ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ସମବାୟ ବିଭାଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ବିଶେଷ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପଦବୀରେ ସ୍ଥାୟୀ କରି ସମବାୟ

ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇନଥିଲା । ନିୟମ 24 କୁ ଆଧାର କରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶେଷ କରିବା ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵୟଂଚାଳିତ ଭାବେ ସ୍ଥାୟୀକରଣ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହା ଆଇନର ଏକ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଛିତି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପଦବୀରେ ଗ୍ରହଣାଧିକାର ହାସଲ କରନ୍ତି ଯେତେବେଳେ ସେ ସେହି ପଦବୀରେ ସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାନ୍ତି, ତା’ ପୂର୍ବରୁ ନୁହେଁ । [ଡ୍ରିଫେଣ୍ଡ ଶଙ୍କର ସଙ୍କେତା ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, AIR (1992) SC 496 ଏବଂ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଲାଲ୍ ଧୁଙ୍ଗା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, AIR 1958 SC 36, ମାମଲାସ୍ତୟ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ] ।

ଉପରୋକ୍ତ ଛିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଯୋଗ୍ୟ କୌଣସି ଦୁର୍ତ୍ତି ନାହିଁ । ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା, କିନ୍ତୁ ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ମକଦ୍ଦମା ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ଦିଆଗଲା ନାହିଁ ।

ଆର୍.ପି.

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ପୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ” ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ଵର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।